

Сергиенко О.В.

Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана

ПОСТРОЕНИЕ КОНЦЕПЦИИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СПЕЦИФИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ УКАЗЫВАЮЩИХ НА КРИТИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ДОЛГА ИМЕННО ДЛЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Аннотация

В статье построена концепция анализа государственного долга, с помощью таких показателей и индикаторов, которые могли бы дать четкий ответ на вопросы, касающиеся определения критического уровня государственного долга, для экономики именно Украина. Также проанализированы динамика и структура государственного долга Украины, выделены причины его роста и предложены пути улучшения управления государственными обязательствами.

Ключевые слова: государственный долг, долговая политика, критический уровень государственного долга, управления государственным долгом, государственный бюджет.

Sergienko O.V.

Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman

CONSTRUCTION OF THE CONCEPT OF CERTAIN SPECIFIC INDICATORS DUE TO THE CRITICAL STATE OF PUBLIC DEBT SPECIFICALLY FOR THE ECONOMY OF UKRAINE

Summary

The article is based concept analysis of public debt through such indicators that could give a clear answer to the question regarding the definition of a critical level of government debt on the economy of Ukraine. Also in the article the dynamics and structure of Ukrainian public debt are analyzed, the reasons for its growth and ways to improve management are determined.

Keywords: public debt, debt policy, critical level of government debt, public debt management, state budget.

УДК 336.71

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Урванцева С.В.

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Досліджено сутність інвестиційного кредитування на основі системного підходу. Узагальнено ознаки інвестиційного кредиту. Визначено переваги та недоліки інвестиційного кредиту в контексті виокремлення їх з точки зору підприємства – ініціатора проекту і кредитора. Запропоновано узагальнене визначення поняття «інвестиційний кредит».

Ключові слова: системний підхід, інвестиції, інвестиційні ресурси, інвестиційний кредит, інвестор, кредитор, позичальник.

Постановка проблеми. У сучасних умовах найважливішим засобом здійснення структурних зрушень в народному господарстві та забезпечення його технічного прогресу є інвестиційні ресурси, які неможливо сформулювати без достатнього кредитного забезпечення. Саме тому, питання, пов'язані з активізацією ролі інвестиційного кредиту у загальній системі фінансового забезпечення інноваційних перетворень у суспільстві набувають сьогодні особливої актуальності.

Зазначене зумовлює необхідність удосконалення методології визначення змісту інвестиційного кредиту та його ролі в процесі розширеного відтворення для забезпечення сталих темпів соціально-економічного розвитку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Більшість сучасних економістів акцентують увагу на зростанні об'єктивної потреби в кредитах, у першу чергу, на виробничі цілі, джерелом їх погашення буде майбутній прибуток від експлуатації створених та придбаних за рахунок кредиту засобів праці. Такі дослідники як Г. Белоглазова [1], А. Вожжов [2], Т. Грицай [3], О. Карташян [4],

Т. Майорова [5], В. Москвін [6], А. Пересада [7], Б. Піщик [8], О.Тихомирова [9], В. Шенаєв [10] торкаються питань розширення інвестиційної діяльності за рахунок кредитних ресурсів, активної взаємодії банківського та реального секторів економіки.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових праць та істотні досягнення у теорії та практиці інвестиційного кредитування, особливо банківського, відсутній комплексний підхід у дослідженні цього поняття, що призводить до необхідності подальшого його вивчення.

Мета статті. Завданням роботи є розкриття змісту інвестиційного кредиту через використання системно-елементного, системно-цільового, системно-ресурсного та системно-інтеграційного аспектів системного підходу пізнання та визначення переваг і недоліків інвестиційного кредиту в контексті виокремлення їх з точки зору підприємства – позичальника і кредитора.

Виклад основного матеріалу. Системний підхід у дослідженні поняття «інвестиційне кредитування» (ІК) – це комплексне вивчення процесу інвес-

тиційного кредитування як одного цілого, з представленням взаємовідносин між його компонентами (об'єктом та суб'єктами кредитування, об'єктами інвестиційної діяльності у формі капітальних інвестицій, ціною кредиту) як елементами системи. Базові компоненти (елементи) інвестиційного кредитування, що було обрано у процесі дослідження, наведено на рисунку 1. Внутрішні зв'язки між компонентами інвестиційного кредитування та зовнішні взаємини з іншими процесами в економіці розкриваються через рух позиченої вартості.

Слід зазначити, що позиковий капітал – це «капітал – власність», тобто власник цінностей, з приводу яких виникають кредитні відносини є сталим. Збереження та капіталізація позиченої цінності можлива тільки при її ефективному використанні позичальником на виробничі цілі, що забезпечить її відтворення через певний час (самозростання вартості). Позичена цінність, використана на особисте споживання, повертається з інших джерел доходу позичальника. В той же час, отримання споживчих кредитів на придбання активів, створених на внутрішньому ринку, також позитивно впливає на суспільне відтворення.

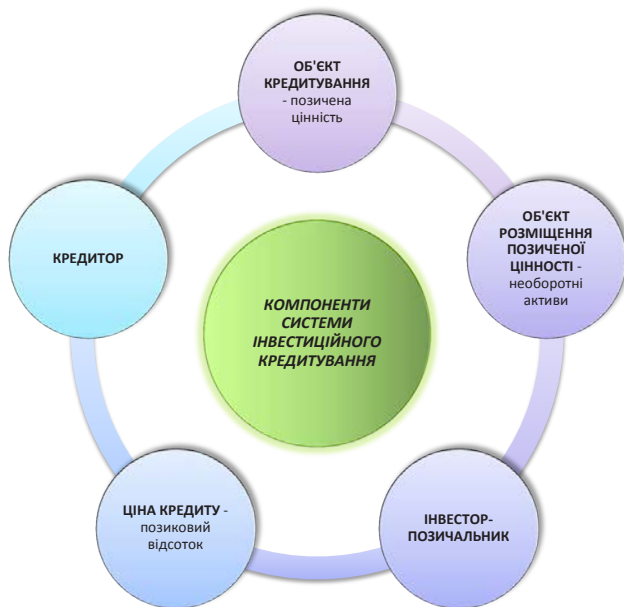

Рис. 1. Ключові елементи, що виокремлено при системному дослідженні сутності інвестиційного кредитування

Джерело: розроблено автором самостійно

Щодо суб'єктів кредитних відносин, варто наголосити, що тільки на добровільних та рівноправних засадах кредитори та позичальники набувають цього статусу, що дає їм можливість задовольнити свої потреби та інтереси. А. Пересада та Т. Майорова здійснюють поділ суб'єктів ІК на: прямих, що безпосередньо беруть участь у процесі кредитування, та від яких залежить можливість сплати позики своєчасно та з відсотками (кредитори, інвестори, замовники, страхові компанії, інжинірингово-консалтингові фірми, забудовники) та непрямих, що створюють сприятливі умови для залучення, використання та погашення позик, які йдуть на фінансування інвестиційної діяльності (Кабінет міністрів України, Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємства, Міністерство економіки України, тощо) [7, с. 12].

Базовою ознакою ІК є об'єкт розміщення кредитних ресурсів інвестором-позичальником – це

необоротні активи (капітальні інвестиції), що забезпечують розширене відтворення основного капіталу позичальника, як правило, на основі реалізації інвестиційного проекту.

До ознак кредитних відносин також відноситься нееквівалентний рух цінності, оскільки відсутній зустрічний рух відповідного еквівалента. При цьому нееквівалентність кредитних відносин значно посилює роль чинника платності в механізмі їх реалізації, що викликало потребу виокремити ціну кредиту в окремий компонент системи ІК.

Використанням системного підходу у дослідження змісту ІК, крім системно-елементного, також повинно враховувати системно-цільовий (визначення загальної мети кредитування інвестиційних заходів на макrorівні та у контексті цілей усіх суб'єктів кредитних відносин), системно-ресурсний та системно-інтеграційний аспекти (виокремлення сукупності характерних ознак ІК для визначення його цілісності та особливості).

Очевидно, що суб'єкти ІК переслідують різні цілі та представляють власні специфічні інтереси, забезпечувати узгодження яких повинен системно-цільовий блок. Виникнення потреби в розвитку бізнесу та коливання в кругообігу основних фондів, обумовлені невідповідністю між потребою у великих одноразових витратах на оновлення основних фондів і поступовим характером відшкодування їх вартості в процесі амортизації, зумовлюють інвестиційний попит. Фактично, це попит підприємців на блага для відновлення зношеного капіталу і збільшення реального капіталу.

Крім чинників, які визначають прибутковість інвестиційних проектів, інвестиційний попит залежить також і від фінансово-інвестиційних ресурсів, які обмежують його. Тобто виникає пряма залежність від інвестиційного потенціалу країни, що формується за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел. Інвестиційний потенціал, як сукупність фінансових ресурсів держави, підприємств, населення та фінансового сектору, є базовою фундаментальною основою стійкого розвитку національної економіки, оскільки внаслідок утворення тимчасово вільних фондів та їх руху формується можливість інвестиційної діяльності. Національний інвестиційний потенціал характеризується наявністю інвестиційних ресурсів для здійснення реальних і фінансових інвестицій, які матеріалізуються у новостворюваних факторах суспільного виробництва та суспільній інфраструктурі.

Ефективне використання інвестиційного потенціалу можливе через непрямий канал трансформаційного механізму – ринок фінансових посередників, значне місце на якому займають банківські установи. Відповідно, на макrorівні через ІК відбувається задоволення інвестиційного попиту економіки як окремих регіонів, так і країни загалом та процес трансформації заощаджень та нагромаджень в інвестиції. На мікрорівні, за умов обмеженості власних інвестиційних ресурсів корпорацій, посилюється роль ІК як інструменту фінансування реальних інвестицій, спрямованих на якісне поліпшення засобів виробництва, покращення технічної будови капіталу.

Отже, системне пізнання сутності ІК дає можливість визначити його характерні (суттєві) ознаки:

- учасники кредитних відносин мають бути суб'єктами інвестиційної діяльності (позичальник, кредитор, забудовник, підрядник, тощо);
- економічні відносини реалізуються між кредитором та позичальником у зв'язку з наданням вільної цінності (в грошовій або товарній формі) на:

Таблиця 1

Переваги та недоліки інвестиційного кредиту з точки зору підприємства – ініціатора проекту (позичальника) та кредитора

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА – ІНІЦІАТОРА ПРОЕКТУ	<p>ПЕРЕВАГИ ІК ЯК ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечується більш високий фінансовий потенціал розвитку підприємства; - він має довгостроковий характер і дозволяє отримати грошові кошти для організації інвестиційної діяльності раніше, ніж досягається дохід; - об'єкт кредитування може одночасно виступати заставою, що прискорює процес отримання коштів позичальником; - частину інвестиційного кредиту позичальник може трансформувати у активи підприємства (акції, паї, частки тощо), отже значна частина інвестиційного доходу залишається у розпорядженні підприємства і може знову направлятися на інвестиційні цілі; - при умові здійснення фінансування у формі ПК, обмежена відповідальність позичальника перед кредитором (оскільки фінансування без регресу на позичальника або з частковим регресом); - при створенні спеціалізованої проектною компанії (SPV) – можливість отримання кредиту без відображення боргованості у своєму балансі, оскільки вона відноситься на баланс SPV. Такий кредит є «забалансовим», відповідно він не погіршує фінансовий стан ініціатора (засновника), а також, як правило, не враховується банками та рейтинговими агентствами при оцінці платоспроможності; - при синдикованому кредитуванні: залучення середньо – та довгострокових ресурсів на гнучких ринкових умовах при зверненні в один банк, економія на часі та витратах по оформленню кредиту, створення публічної кредитної історії на внутрішньому чи міжнародному рівні, розширюється база потенційних кредиторів та підвищується незалежність від одного банку; - у разі успішної реалізації інвестиційного заходу та своєчасного розрахунку з кредитором покращується кредитна історія позичальника; - порівняно з акціонуванням: <ul style="list-style-type: none"> · кредитор не претендує на частку у капіталі підприємства та на майбутні прибутки підприємства, а має право тільки на одержання обумовленої суми боргу та відсотків; · відсоткові платежі за користування кредитами включаються до фінансових витрат корпорації (крім фінансових витрат, які включені до собівартості кваліфікаційних активів), що забезпечує зменшення бази оподаткування. Також це дає можливість враховувати податковий мультиплікатор при розрахунку вартості залучення позикового капіталу та зменшувати її; · протягом періоду створення на підприємстві кваліфікаційного активу здійснюється капіталізація фінансових витрат, тобто до собівартості кваліфікаційного активу включається сума фінансових витрат, обчислена з урахуванням витрат на створення кваліфікаційного активу та процентних ставок за позиками; · залучення інвестиційного кредиту, при умові, що дохідність активів більше середньозваженої вартості позикового капіталу, дає можливість отримати ефект від дії фінансового важеля, що підвищує рентабельність власників.
	<p>НЕДОЛІКИ ІК ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА – ІНІЦІАТОРА ПРОЕКТУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - високий рівень витрат, які несе потенційний позичальник у передінвестиційній фазі (підготовка техніко-економічного обґрунтування, маркетингові дослідження, екологічна оцінка впливу майбутнього проекту на оточуюче середовище тощо); - порівняно тривалий період до прийняття рішення про фінансування, що пов'язано з ретельною оцінкою проектною документації і великим обсягом робіт з організації фінансування (створення банківського консорціуму та ін.); - підвищений ризик враховуючи терміни реалізації інвестиційного проекту (збільшує вартість інвестиційного кредиту); - підвищені комісійні (комісія за оцінку проекту, організацію фінансування, нагляд тощо); - вартість ПК вище звичайного, оскільки воно здійснюється переважно у вигляді фінансування без регресу на позичальника (найбільш дорога для проектною компанії / або ініціатора) або з частковим регресом; - висока залежність вартості позикового капіталу від коливань кон'юнктури фінансового ринку; - набагато жорсткіший контроль за діяльністю позичальника, ніж при традиційному кредитуванні за всіма аспектами діяльності зі сторони банку (чи банківського консорціуму); - у певних випадках ризик втрати позичальником незалежності (якщо кредитор закріплює за собою право придбання акцій компанії); - ризик зниження фінансової стійкості та втрати платоспроможності.
	<p>ПЕРЕВАГИ ІК ДЛЯ КРЕДИТОРА (БАНКУ):</p> <ul style="list-style-type: none"> - зростання кредитного портфеля активів при забезпеченні їх якості (покращення головних фінансових показників); - укріплення позицій на ринку за рахунок нових клієнтів, встановлення довгострокових зв'язків з клієнтами, органами державної влади та підвищення іміджу банку як учасника масштабних проектів; - перевагою проектного кредитування для банку, при створенні SPV – є можливість створення декількох проектних компаній для реалізації портфеля проектів банку та винесення ризиків проектів за його баланс; - при використанні синдикованого кредиту забезпечується диверсифікація кредитного портфеля по ризикам на одного позичальника та великим кредитним ризиком, зниження операційних витрат на оформлення та обслуговування кредитів за рахунок розподілу функцій між банками в межах синдикату та єдиної кредитної документації; - забезпечується реалізація інвестиційного потенціалу та підвищення якості управління кредитно-інвестиційним портфелем банку.
	<p>НЕДОЛІКИ ІК ДЛЯ КРЕДИТОРА:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підвищений ризик, що вимагає тривалої та ґрунтовної оцінки інвестиційної кредитоспроможності на передінвестиційному етапі та прийняття відповідних рішень щодо участі у фінансуванні; - вимагається ретельний контроль за цільовим використанням кредиту; - ПК, як правило, здійснюється у вигляді фінансування без регресу на позичальника або з частковим регресом, що фактично зумовлює паритетний розподіл або повну відповідальності кредитора за всі інвестиційні ризики, відповідно при умові неефективної реалізації проекту – призводить до значних фінансових втрат.

Джерело: розроблено автором самостійно на основі робіт: [5, 6, 7, 9, 10]

створення нових необоротних активів, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення діючих виробничих потужностей, придбання нових необоротних активів (у тому числі нематеріальних);

- позичена цінність, як об'єкт інвестиційного кредитування, трансформується в капітальні інвестиції, ефективне використання яких створює передумови формування суспільного механізму капіталізації економічних відносин;

- кредитування інвестиційних заходів, як правило у вигляді інвестиційних проектів, має специфіку ресурсного, організаційного, інформаційно-аналітичного забезпечення, що зумовлює їх виділення в окрему сферу кредитних відносин та розробки спеціальної технології кредитування;

- джерелом погашення кредиту виступають, в першу чергу, грошові потоки від реалізації проекту, що вимагає ретельної оцінки його ефективності, також оцінюється запас міцності проекту – через розрахунок коефіцієнта покриття заборгованості;

- оцінюється інвестиційна кредитоспроможність підприємства (позичальника / ініціатора), тобто прогнозується його майбутній фінансовий стан з врахуванням реалізації інвестиційного проекту;

- вкладення позикових коштів може відбуватися на різних етапах реалізації інвестиційного проекту;

- розрахунок терміну інвестиційного кредиту, як правило, залежно від строку окупності інвестицій;

- тривалий термін освоєння капіталу (період використання кредиту);

- встановлення плати за кредит (відсотку) не вище рівня дохідності за інвестиціями;

- предметом застави може бути реальне майно позичальника; при проектному кредитуванні по мірі освоєння інвестицій, створені (придбані) активи можуть оформлюватись в якості заставного забезпечення;

- більш складна технологія ІК, що вимагає індивідуального підходу до структурування угоди.

На основі узагальнення робіт вітчизняних і зарубіжних науковців виокремимо переваги та недоліки інвестиційного кредиту з точки зору підприємства – ініціатора проекту та кредитора з врахуванням специфіки проектного (ІК) та синдикованого кредитування (таблиця 1).

Висновки і пропозиції. Отже, системне пізнання сутності інвестиційного кредитування дає можливість зробити наступні висновки:

- важливими компонентами системи ІК, що формують архітектоніку єдності, є: об'єкт кредитування – позичена цінність; суб'єкти – кредитор, інвестор-позичальник; об'єкти інвестиційної діяльності у формі капітальних інвестицій; ціна кредиту – позиковий відсоток;

- внутрішні зв'язки між компонентами інвестиційного кредитування та зовнішні зв'язки з іншими процесами в економіці розкриваються в процесі кругообороту позиченої вартості;

- ефективне використання позиченої цінності у процесі інвестиційного кредитування забезпечує її відтворення та створює передумови формування суспільного механізму капіталізації економічних відносин;

- на макrorівні через інвестиційне кредитування відбувається задоволення інвестиційного попиту економіки як окремих регіонів, так і країни загалом та процес трансформації заощаджень та нагромаджень в інвестиції. На мікрорівні, за умов обмеженості власних інвестиційних ресурсів корпорацій, посилюється роль інвестиційного кредиту як інструменту фінансування реальних інвестицій, спрямованих на якісне поліпшення засобів виробництва, ефективне їх використання та покращення технічної будови капіталу;

- кредитування інвестиційних заходів, як правило у вигляді інвестиційних проектів, має специфіку ресурсного, організаційного, інформаційно-аналітичного забезпечення, що зумовлює їх виділення в окрему сферу кредитних відносин та розробки спеціальної технології кредитування.

Узагальнення підходів вітчизняних та зарубіжних науковців щодо поняття ІК, виокремлення його ключових ознак, дає можливість запропонувати авторське трактування згідно яким, інвестиційний кредит – це суспільно-економічні відносини, що виникають між учасниками інвестиційного процесу (кредитором та інвестором-позичальником) з приводу переданням в тимчасове користування цінності (коштів) на фінансування інвестиційних заходів, що здійснюється на основі загальноекономічних принципів кредитування та створює умови неперервності усіх стадій суспільного відтворення.

Список літератури:

1. Банковское дело: Учебник для вузов. 2-е изд. /Под ред. Г. Белоглазовой, Л. Кроливецкой. – СПб. : Питер, 2008. – 400 с.
2. Вожжов А. Інвестиційне кредитування комерційних банків: зміст і вимоги до формування ресурсної бази / А. Вожжов, Н. Попова // Банківська справа. – 2003. – № 1. – С. 73–79.
3. Грицай Т.Л. Інвестиційне кредитування, його сутність та значення в суспільних формах господарювання// Інвестиції: практика та досвід № 14, 2011. – С. 7-10.
4. Карташян О. В. Організаційно-економічні механізми інвестиційної діяльності комерційних банків: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / О. В. Карташян. – Львів, 2006. – 20 с.
5. Майорова Т.В. Інвестиційний процес і фінансово-кредитні важелі його активізації в Україні: монографія/ Т.В. Майорова. – К.КНЕУ, 2013 – 332 с.
6. Москвин В.А. Кредитование инвестиционных проектов: Рекомендации для предприятий и коммерческих банков. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 240 с.
7. Пересада А. А. Інвестиційне кредитування : навч. посібник / А. А. Пересада, Т. В. Майорова. – К. : КНЕУ, 2002. – 271 с.
8. Інвестиційне кредитування: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / Б.І. Пшик. – Нац. банк України, Львівський банк. ін-т – Л.: ЛБІ НБУ, 2005. – 292 с.
9. Тихомирова Е.В. Банковский рынок корпоративных кредитов России / Е.В. Тихомирова. – СПб. : Изд-во СПбГУ-ЭФ, 2011. – 259 с.
10. Шенаев В.Н., Ирнязов Б.С. Проектное кредитование. Зарубежный опыт и возможности его воспользования в России, Москва, Изд-во Консалтбанкир, 1996 г. – 117 с.

Урванцева С.В.

Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана

СУТЬ И ЗНАЧЕНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОГО КРЕДИТА В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ

Аннотация

Исследована суть инвестиционного кредитования на основе системного подхода. Обобщенно признаки инвестиционного кредита. Определены преимущества и недостатки инвестиционного кредита в контексте выделения их с точки зрения предприятия – инициатора проекта и кредитора. Предложено обобщенное определение понятия «инвестиционный кредит».

Ключевые слова: системный подход, инвестиции, инвестиционные ресурсы, инвестиционный кредит, инвестор, кредитор, заемщик.

Urvantseva S.V.

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ESSENCE AND VALUE OF INVESTMENT CREDIT IN THE MODERN ECONOMIC CONDITIONS

Summary

Essence of investment credit based of a systematic approach was researched. Signs of investment credit was generalized. Advantages and disadvantages of investment credit in the context of selection of them from the point of view of enterprise – initiator of project and creditor was determined. A generalized definition of "investment credit" was proposed.

Keywords: systemic approach, investment, investment resources, investment credit, investor, creditor, borrower.

УДК 338/21(075.8)

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИВАННЯ ІННОВАЦІЙ В ПІДПРИЄМСТВІ НА СТАДІЇ КРИЗИ

Шевченко Ю.В., Сівашенко Т.В.

Національний авіаційний університет

Стаття присвячена актуальному питанню опрацювання методів інноваційно-інвестиційного управління підприємством на етапі кризи. В статті визначено роль, завдання та методи апріорного інвестування інновацій в антикризовому менеджменті підприємств. Дослідження інновацій дасть змогу правильно оцінити тенденції розвитку попиту і пропозиції, кон'юнктури ринку і сформуванню оптимальну науково-обґрунтовану інноваційну політику конкретних підприємств щодо реалізації інноваційних програм і проектів.

Ключові слова: криза; життєві цикли підприємства, товару, попиту, технології; стадія життєвого циклу, «паразитична зрілість», інвестування, інновація.

Постановка проблеми. Криза, переживана економіками пострадянських держав, проявляється не тільки в падінні виробництва, але й у деградації накопиченого економічного й науково-технічного потенціалу. Економічна криза торкнулася й високотехнологічних, наукомістких й соціально-орієнтованих галузей, в яких були зайняті найбільш висококваліфіковані кадри. Кризовий стан окремих підприємств у ринкових умовах викликаний головною причиною цього явища – грубими прорахунками керівників, низьким рівнем менеджменту. Не всі здатні витримати конкуренцію. Нині проводяться спроби застосування процедури прискореного банкрутства підприємств, яка покликано привести до появи нових власників, нових менеджерів, здатних ефективно функціонувати на ринку, дотримуючись чинного законодавства.

В цьому зв'язку дуже важливо визначити концепцію антикризового управління як економікою країни, галуззю, регіоном, так і конкретного підприємства.

Антикризове стратегічне управління має почитатися не із застосування заходів щодо запобігання неплатоспроможності (банкрутства) і санації,

а з моменту вибору місії підприємства, створення концепції й встановлення цілей його діяльності, формування й підтримки на достатньому рівні стратегічного потенціалу. Основним профілактичним антикризовим заходом, з нашої точки зору, є апріорне інвестування інновацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми інвестування інновацій в підприємстві на стадії кризи досліджували І. О. Бланк, О. М. Скібіцький, Л. О. Лігоненко, С. В. Корягіна, О. А. Сметанюк, А. Н. Алімов, Н. П. Гончарова., М. Г. Дражан, Д. Н. Черванев, Ю. В. Дайновський тощо.

Разом із тим, багато питань управління інвестуванням інновацій на стадії кризи підприємства потребує подальших досліджень і вирішення низки питань методологічного і практичного характеру. Достатньо дискусійним є перелік фінансово-економічних показників, що характеризують кризу і методика оцінки ефективності інноваційного інвестування. Більш того, в різних дослідженнях пропонуються різні назви одного показника (за одного алгоритму) та різні алгоритми розрахунку (за однакової назви).